

УДК 37.013.42:316.472:351.74(477)

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3\(222\)-5-11](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-3(222)-5-11)

ГРИЦЕНКО ЄВГЕНІЯ МИХАЙЛІВНА,

учителька-методист англійської, німецької мов і зарубіжної літератури,
ОЗ «Гоголівський ліцей Виконавчого комітету Гоголівської селищної ради»
Миргородського району Полтавської області, с. Гоголеве, Україна

Yevheniia Hrytsenko,

Teacher-methodologist of English, German and foreign literature,
"Hoholeve Lyceum of the Executive Committee of the Hoholeve Village Council",
Myrgorod district, Poltava Region, Village Hoholeve, Ukraine

E-mail: evgenia.hrytsenko81@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-5163-1805>

ФЕНОМЕН ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

А Нині інформаційні технології стали тим, без чого не може обійтися жодне суспільство. Цифровий простір сприймається як буденність, штучний інтелект (ШІ) став частиною нашого життя, зокрема, й у процесі педагогічної діяльності. Перспективи штучного інтелекту відкривають нові можливості у викладанні та навчанні з потужним потенціалом для змін у науковій сфері.

У той же час новітні інформаційні технології разом із можливостями відкривають і нові виклики, які потребують уваги та знаходження шляхів їхнього вирішення. Перед кожним педагогом постає завдання оволодіти новими навичками та зрозуміти, як оптимально використовувати штучний інтелект у своїй роботі.

На сьогодні ШІ є чи не найважливішим складником в освітньому процесі сучасного вчителя. Завдяки йому уроки стають цікавішими, а процес викладання доступнішим та ефективнішим. Не можна стверджувати, що це відносно нове явище, однак зараз воно набуло актуальнішого значення, ніж 5 років тому.

Особливістю штучного інтелекту є те, що він набуває все більших обертів в педагогічній сфері. Заклади освіти переосмислюють свої моделі викладання у взаємодії зі штучним інтелектом, оскільки за використання останнього відкриваються нові горизонти в освітньому процесі.

Ключові слова: автоматизація; інформаційно-комунікаційні технології; освіта; цифровізація; штучний інтелект

THE PHENOMENON OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PEDAGOGICAL ACTIVITY

С Today information technologies have become something that no society can do without. Digital space is perceived as everyday life, artificial intelligence (AI) has become a part of our lives, including in the process of pedagogical activity. The prospects of artificial intelligence open up new opportunities in teaching and learning, with a powerful potential for changes in the scientific field. At the same time, the latest information technologies, along with opportunities, open up new challenges that require attention and finding ways to solve them. Every teacher faces the task of mastering new skills and understanding how to optimally use artificial intelligence in their work.

Today AI is perhaps the most important component in the educational process of a modern teacher. Thanks to it, lessons become more interesting, and the teaching process becomes more accessible and effective. It cannot be said that this is a relatively new phenomenon, but now it has acquired more urgent significance than 5 years ago.

A feature of artificial intelligence is that it is gaining more and more momentum in the pedagogical sphere. Educational institutions are rethinking their teaching models in connection with artificial intelligence, as the use of the latter opens up new horizons in the educational process.

Keywords: automation; information and communication technologies; education; digitization; artificial intelligence

Постановка наукової проблеми та її значення. Масове використання штучного інтелекту (ШІ) призвело до того, що процес викладання в освітніх закладах став цифровізованим, особливо, коли мова йде про вивчення іноземних мов. На наш погляд, застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі є дуже важливим у нинішніх

умовах. Covid-19, повномасштабне вторгнення на територію України – стали поштовхом до переходу на дистанційне навчання, а це, у свою чергу, призвело до того, що інформаційні технології набули нових обертів у процесі застосування їх на уроках і позакласних заходах. Останнім часом особливо актуальним стало використання ШІ в освітній сфері.

Кабінет Міністрів України у грудні 2021 року затвердив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні до 2030 року, відповідно до якої передбачено впровадження ШІ у сфері освіти «впровадження технологій штучного інтелекту у сфері освіти, економіки, публічного управління, кібербезпеки, оборони та інших сферах для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності України на міжнародному ринку» [6].

9 грудня 2022 року Міністр освіти і науки України під час засідання Уряду презентував програму великої трансформації «Освіта 4.0: український світанок» [7], яка була підготовлена командою МОН України на основних засадах і принципах Плану відновлення України. «Для реалізації концепції освіти 4.0 необхідно забезпечити доступ здобувачів освіти до сучасних технологій, відповідної інфраструктури та належного педагогічного супроводу. До основних технологій, що використовуються в освіті 4.0, належать штучний інтелект, віртуальна реальність, інтернет речей, машинне навчання тощо» [5, с. 172].

Штучний інтелект став неабияким відкриттям в епоху технологічного прогресу. Його темпи розвитку вражають, а обсяг використання в практичній діяльності зростає з кожним днем. Така автоматизована система, як штучний інтелект, блокчейн, робототехніка та інші можливості, сприяє тому, аби освітній процес чи інші сфери нашого суспільства ставали доступнішими, інформативнішими та змінювали наше уявлення про технології лише в кращий бік. Кожен учитель зобов'язаний модернізувати свій спосіб викладання, адже від цього залежить ефективність вивчення матеріалу учнями та їхня зацікавленість у ньому.

Аналіз попередніх наукових досліджень. Протягом останніх років усе більше науковців ставлять за мету дослідити особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, зокрема, й використання штучного інтелекту. Такий інтерес можна пояснити тим, що цифрові технології трансформують освітню модель, а це не може залишатися незвіданим і потребує ще більшого вивчення. Науковці намагаються дослідити використання ШІ в освітньому процесі з метою віднайти для себе щось нове та запозичити певні знання з подальшим використанням їх на практиці.

Основні аспекти штучного інтелекту розглядають вітчизняні науковці В. Фратавчан, Т. Фратавчан, Т. Лукашів, Ю. Літвінчук. Виклики та можливості, що постають у процесі розвитку наукових технологій досліджував неодноразово В. Грицишин.

Окрім них, А. Шевченко намагався дослідити перспективи розвитку штучного інтелекту на території України, у той час як А. Дубчак, Я. Литвиненко та ін. вивчають напрями, переваги та ризики використання цих технологій у різних сферах. Чимало науковців також приділяють свій час для того, аби визначити потенціал використання ШІ в освітньому середовищі, його вплив на викладацьку діяльність та на засвоєння учнями матеріалу з використанням останнього.

Зарубіжні дослідники також чимало часу приділяли увагу питанням використання штучного інтелекту в освітньому

процесі. Л. Чен та П. Чен неодноразово у своїх працях наголошували, що ШІ спочатку набув форми комп'ютера та пов'язаних із ним технологій, перейшовши від вебсистем та онлайн-платформ до використання чат-ботів для ефективнішої реалізації освітнього процесу. Використовуючи згадані платформи, вчителі під час своєї професійної діяльності змогли ефективніше та результативніше виконувати різноманітні завдання, зокрема, перевіряти та оцінювати знання учнів, а також, досягти найвищого рівня якості своєї роботи [9, с. 266].

Також привертають увагу і зарубіжні дослідники А. Spasic, та D. Jankovic, які досліджували використання ChatGPT у підготовці до уроків.

Безумовно, інтерес до використання штучного інтелекту в педагогічній сфері продовжує зростати, що в подальшому тільки позитивно відобразиться на суспільстві загалом, призведе до реформування галузі освіти та допоможе модернізувати якість викладання навчального матеріалу, що стане наближеним до європейського рівня, а в майбутньому зрівняється з нею та виведе нашу країну в питанні освіти на міжнародну арену.

Мета даної наукової статті полягає в тому, щоб дослідити особливості використання штучного інтелекту під час викладання в закладах освіти. Стаття, зокрема, спрямована на розкриття значущості штучного інтелекту, та й загалом інформаційно-комунікаційних технологій, у трансформації навчальних підходів і методів викладання. Завданням наукової роботи є аналіз того, як ШІ може змінити роль учителя, покращити якість навчання, а також створити нові способи вивчення та освоєння учнями матеріалу під час уроків.

Додатково наводяться приклади того, як учитель може використовувати штучний інтелект у своїй роботі шляхом створення плану уроку, написання завдань для перевірки знань учнів та інших можливостей.

Дана стаття містить окремі положення, у яких зазначається необхідність оволодіння вчителями новими технологіями, їхніми перевагами та обмеженнями. Особливо важливо, аби кожен учитель усвідомив значущість даного елемента цифровізації освітнього процесу та якомога швидше навчився оволодівати сучасними технологіями задля того, аби сприяти його професійному розвитку.

Безумовно, що в епоху розвитку дистанційного навчання, важливо, щоб освіта була доступною для будь-якої верстви населення. Має бути наданий рівний доступ до технологій незалежно від віку особи, її статі, особливостей її розвитку, здібностей тощо. Важливо підкреслити, що інтеграція штучного інтелекту в освіту повинна включати також інклюзивні елементи, врахувати різноманітність культурних і соціальних особливостей. Необхідно адаптувати алгоритми та програми під кожного, хто цього потребує. Це нелегко, але можливо, головне бажання педагога та відповідні знання й уміння.

Викладення основного матеріалу дослідження. Період пандемії Covid-19 сколихнув увесь світ, став відправною точкою активного запровадження інформаційно-комунікаційних

платформ у сферу освіти. Пандемія стала тригером глобального зриву в системі освіти та тимчасового сплеску цифровізації, що призвело до збільшення розумового навантаження та стресу для вчителів. Особливо неприємним моментом стало те, що відбувалося збільшення робочого навантаження у зв'язку з невизначеністю та нерозумінням, що робити далі та як налагодити освітній процес. Перехід на дистанційну форму навчання посприяв тому, що викладання в школах стало цифровізованішим, доступнішим і цікавішим. Учителі стали активно користуватися технічними ресурсами, зокрема, різними онлайн-платформами (Zoom, Teams тощо), які в подальшому сприяли меншому навантаженню та певною мірою спростили обсяг їхньої роботи.

Повномасштабне вторгнення теж внесло свої корективи в освітню діяльність. Через надмірні обстріли, годинні повітряні тривоги та постійні відключення світла перед педагогами постала нова проблема, як повноцінно проводити уроки, зробити навчання доступним і цікавим.

Як традиційні інформаційно-комунікаційні технології, так і технології на основі ШІ сприяють більшій гнучкості для вчителів у їхній професійній сфері. Однак використання таких технологій ставить перед учителем нові виклики, з якими він має боротися. Штучний інтелект вимагає від учителів покращити технічну компетенцію, адже він здатний самостійно створювати новий контент, який потім потрібно інтерпретувати в освітній процес і пояснити його походження [8, с. 3].

Використання штучного інтелекту в освітньому процесі не знецінює саму роботу вчителя, а навпаки, виводить її на новий рівень. Потенціал ШІ в тому, що він може допомогти педагогу виділити більше часу та приділити більше уваги проблемам і запитам учнів. Так, говорячи про переваги штучного інтелекту у професійній діяльності вчителя, потрібно виділяти:

1. Автоматизацію рутинних процесів. Так, учитель частково звільняється від виконання буденних завдань, включаючи виставлення балів, перевірку домашніх завдань, заповнення необхідних документів, підготовку звітів, календарних планів, а також сприяє розробленню та оновленню навчальних матеріалів.

2. Персоналізацію навчання. Освітня програма будується під потреби кожного учня відповідно до їхніх знань, умінь і навичок.

3. Забезпечення цифровими матеріалами. Так, багато підручників переведені в електронну форму, що робить їх доступнішими для кожного учня.

4. Використання різних методів викладання для кращого сприйняття інформації. Моделювання ситуацій, візуалізація, створення вебсередовища навчання (віртуальна реальність) тільки посилює інтерес серед учнів у вивченні матеріалу, дозволить їм поглибити вже отримані знання та вдосконалити певні навички ефективнішим способом.

5. Допомога вчителю на уроках щодо виявлення прогалин у знаннях учнів з окремих питань тощо [10, с. 3].

Аналізуючи положення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, можна виявити проблеми, які потребують вирішення. Так, вимоги ринку праці свідчать про те, що сучасна

система освіти має готувати компетентних спеціалістів у сфері штучного інтелекту також. Важливо розробляти єдину координовану державну політику, спрямовану на розв'язання таких першочергових проблем, як-от:

- низький рівень математичної компетентності випускників закладів загальної середньої освіти, необхідної для розроблення та досліджень у галузі штучного інтелекту;

- відсутність сучасних програм підвищення кваліфікації для викладачів закладів вищої освіти у галузі штучного інтелекту;

- низький рівень інвестицій у проведення досліджень із штучного інтелекту у закладах вищої освіти.

Важливо вдосконалювати навчально-методичну базу, проводити курси для педагогічних працівників і навчати основам штучного інтелекту, залучати до вивчення та освоєння штучного інтелекту як учнів, так і їхніх батьків [4, с. 49]. Лише спільними зусиллями можна досягти однієї мети.

Нині інструменти штучного інтелекту, такі як чат-бот, програмне забезпечення для виявлення плагіату та засоби перевірки орфографії або граматики, активно використовуються в закладах вищої освіти. Чимало університетів розпочали створювати спеціальні відділи, які використовують у своїй діяльності програмне забезпечення, створене на основі ШІ, наприклад, для виявлення плагіату. Також гарним прикладом використання ШІ є створення чат-ботів для реєстрації, стенограм лекцій, написання підсумкових тестів шляхом аналізу пройденого матеріалу та багато іншого.

«Цифрова трансформація освіти є одним із пріоритетів розвитку вітчизняної освіти й вимагає відповідного ресурсного забезпечення, зокрема і цифровим інструментарієм» [4, с. 12].

Постає питання, що ж заважає педагогам активно впроваджувати платформи на основі штучного інтелекту у свою викладацьку діяльність? Питання доволі дискусійне, адже одностайного вирішення цієї проблеми немає. Впровадження ШІ в освітній процес у школах, хоча і відбувається, але й не такими швидкими темпами, як хотілося б. Можливо, головною причиною цьому є необізнаність у технологічній площині, небажання вчитися чомусь новому, «виходити із зони комфорту» чи низки інших причин. Однак у кінцевому результаті це певним чином «заморожує» розвиток освітнього процесу, учасникам якого все ж потрібно опанувати нові досягнення науки і техніки, аби їхня обізнаність у цьому питанні ставала ширшою. Для цього у соціальних мережах набули популярності різноманітні курси та вебінари, клуби як на рівні державних установ, так і на рівні громадських організацій.

Так чи інакше, але ШІ має низку переваг, зокрема і в тому, що за його допомогою вчителі можуть аналізувати дані про успішність учнів, визначати їхні сильні та слабкі сторони, пропонувати їм форми індивідуального навчання.

Штучний інтелект у поєднанні з якісними навчальними матеріалами, підготовленими вчителем, підвищує успішність учнів і допомагає вчителю відстежувати проблеми, з якими вони стикаються.

Звісно, що говорити про повну прозорість ШІ складно, що й породжує свого роду ризики в його застосуванні. Також не потрібно покладатися надмірно на технології ШІ, адже це, зокрема, техніка, яка може виходити з ладу, бути моментами неточною та ненадійною. Крім того, штучний інтелект може створювати певні виклики у професії вчителя, наприклад, ризик депрофесіоналізації, втрата специфічних навичок, недотримання захисту даних при використанні технологій на основі ШІ в освітньому секторі та низку інших. Однак, попри це, все ж використання штучного інтелекту в суспільстві лише прогресує та застосування його в професійній площині лише набуває нових обертів, а система вдосконалюється.

Слушним буде зазначити, що розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та штучного інтелекту, а також активне їхнє впровадження в освітній і науковий процеси стало серйозним викликом у навчальній площині. Розвиток ШІ та ІКТ в освіті зараз зводиться до розроблення «розумних» освітніх технологій і пошуку нових форм упровадження інформаційних продуктів, мобільних пристроїв і комп'ютерної техніки в освітній процес.

Безумовно, що будь-яка країна обирає свій індивідуальний шлях реалізації ІКТ в освіті, формує своє особливе середовище викладання з використанням ІКТ і ШІ. Усі ці чинники породжують необхідність зробити навчання інформативнішим, загальнодоступнішим для будь-кого, незалежно від майнового стану чи віку здобувача освіти; надати рівні можливості для здобуття освіти жінок і чоловіків; покращити навчання, обмін інформацією й адаптацію здобувачів освіти до життя в цифровому суспільстві.

На нашу думку, сучасні технології лише стають надійними помічниками для здобувачів освіти, способом знаходження

шляху для вирішення та розв'язання завдань, а також допомагають викладачу знайти правильний підхід до кожного учня.

«В Україні з вересня 2024 року анонсовано ініціативу першої леді Олени Зеленської щодо запровадження в школах курсу «Уроки щастя». Названий курс є адаптацією американської програми соціально-емоційного навчання Well-Being, яка була перекладена та пристосована українськими фахівцями з метою допомоги дітям будувати стосунки із соціумом, один з одним, розуміти свої емоції та піклуватися про ментальне здоров'я» [1, с. 16]. Звісно, даний курс має як низку переваг, так і низку недоліків. Однак, на нашу думку, курс «Уроки щастя» є доречними як ніколи, адже через стресові умови війни, з якими стикаються учні, вчителі та батьки, є шанс покращити своє ментальне здоров'я, психологічну зрілість та інформаційну грамотність.

Розуміємо, що новітні технології штучного інтелекту сильно залежать від самої людини: потрібні ресурси висококваліфікованих фахівців для побудови та навчання моделей ШІ, потрібен час на це навчання. Технології ШІ надають «третю руку» та «третє око» викладачам, автоматизуючи рутину та знаходячи несподівані закономірності в масивах даних навчальної аналітики.

З власного досвіду зазначимо, що використання штучного інтелекту під час викладання навчального матеріалу на уроках стає неабияким помічником. Завдяки використанню штучного інтелекту під час підготовки до уроку, можемо значно економити свій час і виконувати роботу ефективніше.

Для прикладу, на уроках зарубіжної літератури при перевірці знань змісту твору можна використовувати чимало платформ, зокрема і чат-бот (рис. 1; 2):

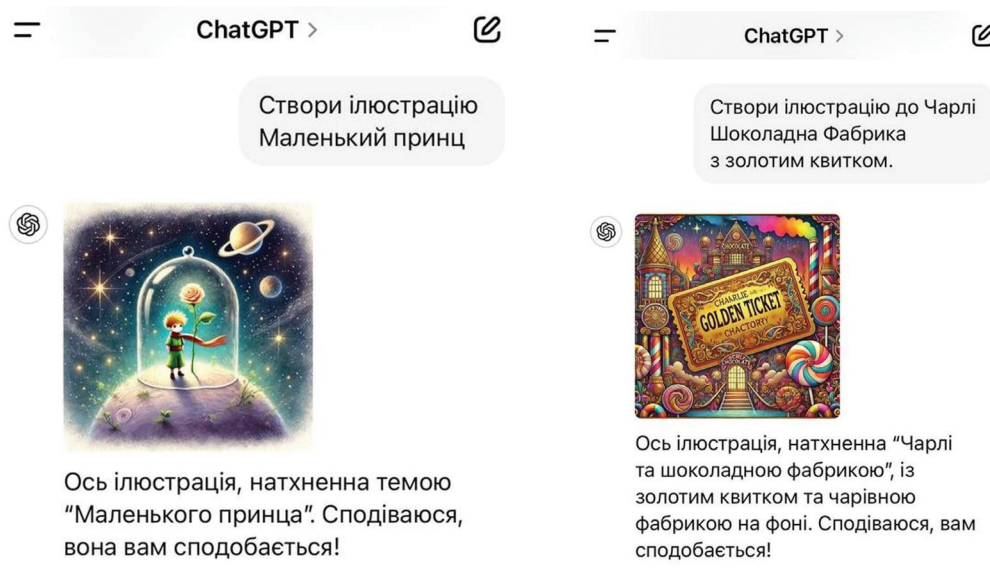

Рис. 1; 2. ChatGPT – штучний інтелект, створений у формі чат-боту

ChatGPT – це потужний асистент, персональний помічник учителя. Він може бути корисний у багатьох напрямках, зокрема:

- визначити ідеї для уроку, події, воркшопу;
- прописати структуру заняття, уроку;

- розписати інструкції, алгоритми;
- згенерувати тексти будь-якого жанру та для будь-якої мети та чимало іншого.

Яскравим прикладом використання ChatGPT може слугувати написання тестових завдань для учнів (рис. 3).

Згенеруй 10 тестових питань по твору «Чарлі і шоколадна фабрика»

Ось 10 тестових питань по твору «Чарлі і шоколадна фабрика»:

1. Хто є автором твору «Чарлі і шоколадна фабрика»?
  - a) Джоан Роулінг
  - b) Роальд Дал
  - c) Льюїс Керролл
  - d) Кен Робінсон
2. Скільки квитків на відвідування шоколадної фабрики Віллі Вонки було розіграно?
  - a) 3
  - b) 5
  - c) 10
  - d) 7

3. Яка причина, через яку Чарлі отримав квиток на фабрику?
  - a) Він знайшов його у шоколадці
  - b) Його батьки купили квиток
  - c) Він виграв у конкурсі
  - d) Він отримав його від Віллі Вонки особисто
4. Як звуть батьків Чарлі?
  - a) Джек і Мері
  - b) Віллі і Софія
  - c) Бен і Люсія
  - d) Бен і Хезер
5. Що сталося з Віолеттою, коли вона спробувала новий продукт на фабриці?
  - a) Вона стала великою і важкою
  - b) Вона перетворилася на голубку
  - c) Вона порізала руку
  - d) Вона здобула можливість подорожувати через час

ChatGPT Зареєструватися

6. Що сталося з Августом Глупом під час відвідування шоколадної фабрики?
  - a) Він потрапив у лабіринт
  - b) Він впав у шоколадний річку
  - c) Він з'їв занадто багато шоколаду
  - d) Він був відправлений додому
7. Що зробила Верука Соль, що призвело до її нещасного випадку на фабриці?
  - a) Вона вкрала шоколад
  - b) Вона намагалася дістати золотий квиток з дерева
  - c) Вона потрапила до помилки Віллі Вонки
  - d) Вона обрала неправильний продукт
8. Що сталося з Майклом Тіві під час його візиту на фабрику?
  - a) Він став дуже маленьким
  - b) Він став величезним
  - c) Він зник
  - d) Він отримав нову тваринку
9. Чому Чарлі був єдиним, хто залишився в кінці?
  - a) Він не порушував правила фабрики
  - b) Він був кращим другом Віллі Вонки
  - c) Він відмовився від виграшу
  - d) Він був найбільш удачливим
10. Яке головне послання твору «Чарлі і шоколадна фабрика»?
  - a) Жадібність і егоїзм завжди призводять до невдачі
  - b) Справжня цінність — це здатність отримувати від життя більше, ніж матеріальні блага
  - c) Лише сильні люди досягають успіху
  - d) Необхідно мати багато друзів, щоб досягти щастя

Ці питання поглиблюють основні аспекти твору.

Рис. 3. ChatGPT

З появою даної платформи перед учителями постало питання: чи не буде він виконувати завдання замість учнів? Тож тепер, окрім перевірки на списування з інтернет-джерел, учителі намагаються ще й визначити, чи не користувалися діти штучним інтелектом? При відповіді на це запитання варто розуміти, що учні однаково будуть ним користуватися, тому тотальної заборони просто неможливо досягнути. Однак можна встановити правила його використання.

Вважаємо, що платформи на основі штучного інтелекту можна використовувати учнями при виконанні певного роду завдань. Останнім варто продемонструвати, що його використання вивільняє багато часу для творчої роботи,

якщо правильно розпланувати свій час. Можна побудувати навчання так, щоб була легальна частина використання ШІ і творча, де він застосовуватися не повинен. Наприклад, якщо діти пишуть твір, можна запропонувати їм використати ChatGPT для пошуку аналогій або прикладів з історії. Використання штучного інтелекту може допомогти створити презентацію до теми, або наповнити яскравими картинками іншу свою науково-дослідницьку роботу.

За необхідності ми використовуємо таку платформу як Canva для створення презентацій до уроку, адже дітям дуже важливо не лише слухати, а й візуально сприймати навчальний матеріал (рис. 4).

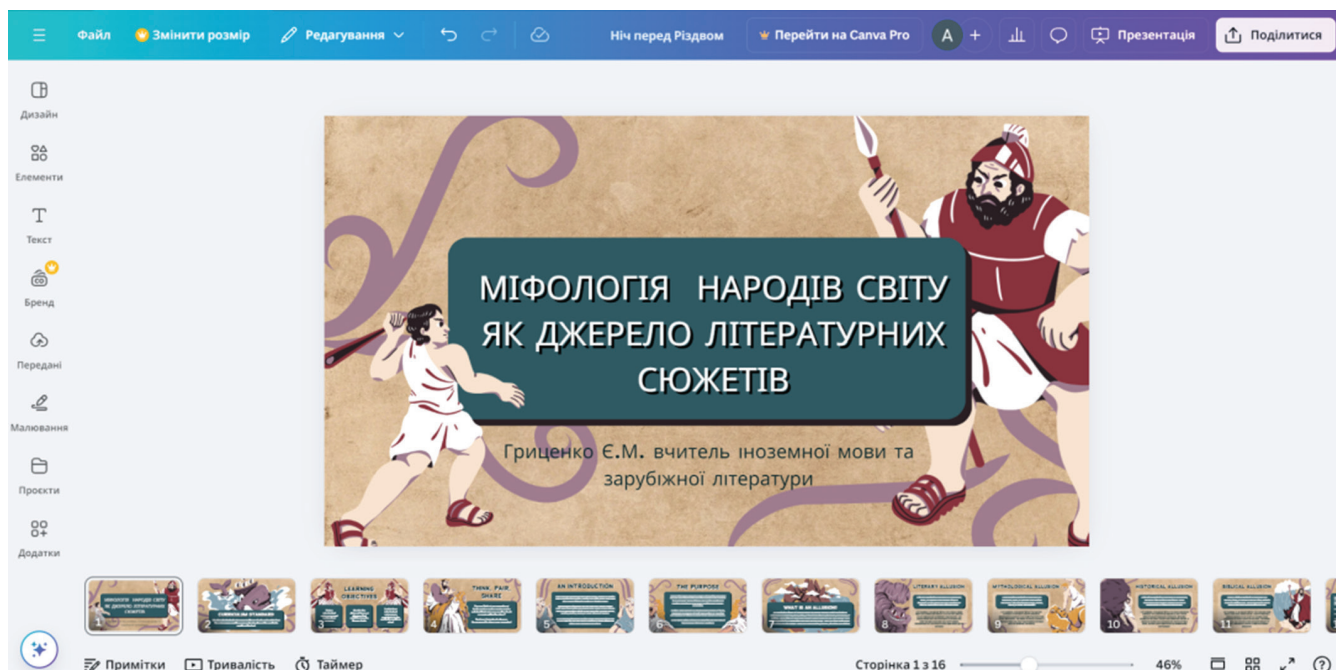

Рис. 4. Canva – платформа графічного дизайну

«Сучасний учитель має володіти не системою завчених знань, а системою навичок, умінь, пов'язаних із творчістю, здатністю до оновлення, самонавчання, підключенню до нових масивів інформації» [2, с. 8].

Не менш цікавою та пізнавальною в роботі вчителя стане платформа, створена на основі штучного інтелекту, під назвою AutoDraw. Завдяки їй, уроки проходитимуть цікавіше, особливо для учнів початкових класів. У ній можна малювати, створювати фігури, не потрібно нічого завантажувати чи платити за неї, і працює вона на будь-якому пристрої.

Для вивчення іноземної мови під час уроків у класах можна використовувати таку платформу як Hedra. Особливістю її є те, що вона здатна створювати зображення, що розмовляють. На мою думку, це лише поліпшить уважність до вивченого матеріалу серед учнів. Така платформа, як Napkin.ai, може перетворити текст на діаграму до будь-якого твору (рис. 5).

Насамкінець зазначимо, що на сьогодні гумор, як невід'ємна частина нашого життя, має бути присутній і під час викладання на уроках, адже є чудовим засобом для зняття стресу та покращення настрою. Використовуючи Run This Glif для генерації веселих мемів і жартівливих текстів і зображень, учні та вчителі можуть розважитися та відволіктися від напруженого освітнього процесу, що сприяє загальному добробуту та підвищує продуктивність. Run This Glif може стати в нагоді для творчих проєктів. Наприклад, учні можуть створювати меми або ілюстрації для своїх презентацій чи блогів, використовуючи підказки англійською мовою.

Аналізуючи все вищенаведене нами, можемо з упевненістю сказати, що використання штучного інтелекту на уроках посприяє ефективному навчанню та поданню матеріалу, зробить освітній процес цікавим за рахунок новизни такої форми роботи. Також у сучасних освітніх умовах, використання штучного інтелекту може вирішити проблеми, з якими здатні стикнутися як учителі, так і учні.

Рис. 5. Napkin.ai

Завдання платформ ШІ не в тому, щоб витіснити традиційне навчання, а у тому, щоб ефективно інтегрувати його в освітній процес і, в першу чергу, забезпечити серед учнів і вчителів найвищу якість освіти, яка буде наближеною до європейських стандартів.

Так чи інакше, але інформаційно-комунікаційні технології, зокрема і штучний інтелект, володіють величезним творчим потенціалом, стають ефективним інструментом у руках розвинутих учителів та учнів. Аби виховати молоде покоління самодостатнім, обізнаним, упевненим у собі особистостями важливо, щоб кожний учитель усвідомив їхню велику значущість у розвитку кожного школяра.

Список використаних джерел

1. Богдан О. Вплив масмедіа на ціннісні орієнтири щастя й добробуту українців: наукова стаття. *Імідж сучасного педагога*. 2024. № 6 (219). С. 16–22. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-16-22](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-16-22). URL: <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/18583/11531> (дата звернення 10.01.2025)
2. Гриценко Є. Інформаційно-комунікаційні технології: необхідність чи данина моді. *Імідж сучасного педагога*. 2023. № 1 (208). С. 58–62. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-58-62](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-58-62). URL: <https://isp.pano.pl.ua/article/view/273766>
3. Гуназа Л. Штучний інтелект у сучасній освіті: трансформація ролі вчителя, підвищення якості навчання та нові можливості для учнів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 90. С. 46–53. URL: <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/90/10.pdf> (дата звернення: 10.01.2025)
4. Гуралюк А., Годецька Т., Симоненко Т. Інструменти цифрової трансформації як засіб створення і функціонування інформаційних освітніх середовищ. *Імідж сучасного педагога*. 2024. №6 (219). С. 8–15. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-8-15](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-8-15). URL: <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/18583/11531> (дата звернення: 10.01.2025)
5. Гуревич Р., Коношевський Л., Коношевський О., Воєвода А., Люльчак С. Інтеграція штучного інтелекту в сферу освіти: проблеми, виклики, загрози, перспективи. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2024. Вип. 72. С. 171–186. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5647/5075> (дата звернення: 06.01.2025)
6. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження від 02 грудня 2020 року № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.01.2025)
7. Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя (Forum-SOIS, 2023) : зб. матеріалів (тез доповідей) 4-го і 5-го Міжнародного науково-практичного WEB-форуму / за заг. ред. Т. Бондаренко, М. Ростокі. Вінниця : ТВОРИ, 2023. Вип. 4. 198 с. <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724> (дата звернення: 05.01.2025)
8. Савченко К., Головатенко Т. Використання штучного інтелекту учителями у підготовці уроків англійської мови у початкових класах. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2024. № 17. С. 124–136. URL: https://www.researchgate.net/publication/386438176_THE_USE_OF_ARTIFICIAL_INTELLIGENCE_BY_TEACHERS_IN_PREPARING_ENGLISH_LESSONS_IN_PRIMARY_SCHOOL (дата звернення: 10.01.2025)
9. Чумакова К., Чумаков К. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 59. С. 265–267. URL: <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/59/56.pdf> (дата звернення: 06.01.2025)
10. Artificial intelligence and education – a teacher-centred approach to safety and health. European Agency for Safety and Health at Work – EU-OSHA. URL: https://osha.europa.eu/sites/default/files/documents/AI-and-education_summary_EN.pdf (дата звернення: 10.01.2025)

References

1. Bohdan, O. (2024). Vplyv masmedii na tsinnisni oriientyry shchastia y dobrobutu ukrainsiv: naukova stattia [The influence of mass media on the value orientations of happiness and well-being of Ukrainians: scientific article]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 6 (219), 16-22. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-16-22](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-16-22). Retrieved from <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/18583/11531> [in Ukrainian].
2. Hrytsenko, Ye. (2023). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii: neobkhdnist chy danyina modi [Information and communication technologies: necessity or tribute to fashion]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 1 (208), 58-62. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1\(208\)-58-62](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2023-1(208)-58-62). Retrieved from <https://isp.pano.pl.ua/article/view/273766> [in Ukrainian].
3. Hunaza, L. (2023). Shtuchnyi intelekt u suchasnii osviti: transformatsiia roli vchytelia, pidvyshchennia yakosti navchannia ta novi mozhlyvosti dla uchniv [Artificial intelligence in modern education: transformation of the role of the teacher, improvement of the quality of education and new opportunities for students]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh [Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and general education schools]*, 90, 46-53. Retrieved from <http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2023/90/10.pdf> [in Ukrainian].
4. Huraliuk, A., Hodetska, T., & Symonenko, T. (2024). Instrumenty tsyfrovoy transformatsii yak zasib stvorennia i funktsionuvannia informatsiinykh osvitnikh sere dovysch [Digital transformation tools as a means of creating and functioning informational educational environments]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 6 (219), 8-15. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-8-15](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-8-15). Retrieved from <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/18583/11531> [in Ukrainian].
5. Hurevych, R., Konoshevskiy, L., Konoshevskiy, O., Voievoda, A., Liulchak, S. (2024). Intehratsiia shtuchnoho intelektu v sferu osvity: problemy, vyklyky, zahrozy, perspektyvy [Integration of artificial intelligence in the field of education: problems, challenges, threats, prospects]. *Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy [Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems]*, 72, 171-186. Retrieved from <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5647/5075> [in Ukrainian].
6. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shtuchnoho intelektu v Ukraini [On the Approval of the Concept of the Development of Artificial Intelligence in Ukraine]: rozporiadzhennia vid 02 hrudnia 2020 roku № 1556-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
7. Bondarenko, T., Rostoka, M. (Eds.). (2023). Rozbudova yedynoho vidkrytoho informatsiinoho prostoru osvity vprodovzh zhyttia (Forum-SOIS, 2023) [Development of a unified open information space of lifelong education (Forum-SOIS, 2023)]: zbirnyk materialiv (tez dopovidei) 4-ho i 5-ho Mizhnarodnoho nauko vo-praktychnoho WEB-forumu (Is. 4). Vinnytsia: TVORY. DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724> [in Ukrainian].
8. Savchenko, K., & Holovatenko, T. (2024). Vykorystannia shtuchnoho intelektu vchyteliamy u pidhotovtsi urokiv anhliskoi movy u pochatkovykh klasakh [The use of artificial intelligence by teachers in the preparation of English language lessons in primary grades: a scientific article]. *Vidkryte osvitnie e-sere dovyschche suchasnoho universytetu [Open educational e-environment of a modern university]*, 17, 124-136. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/386438176_THE_USE_OF_ARTIFICIAL_INTELLIGENCE_BY_TEACHERS_IN_PREPARING_ENGLISH_LESSONS_IN_PRIMARY_SCHOOL [in Ukrainian].
9. Chumakova, K., & Chumakov, K. (2023). Vykorystannia shtuchnoho intelektu v osvitnomu protsesi [The use of artificial intelligence in the educational process]. *Innovatsiina pedahohika [Innovative pedagogy]*, 59, 265-267. Retrieved from <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/59/56.pdf> [in Ukrainian].
10. Artificial intelligence and education – a teacher-centred approach to safety and health. European Agency for Safety and Health at Work – EU-OSHA. Retrieved from https://osha.europa.eu/sites/default/files/documents/AI-and-education_summary_EN.pdf

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 27.01.2025